RNI No. APTEL/2003/12253

భావవీణ

కళలు, సాహిత్య సాంస్కృతిక భాషాధ్యయన పత్రిక

ज्ञान-विज्ञान विमुक्तये
UGC
University Grants Commission
UGC Care List Group - 1
Journal Sl. No 34 under
Arts and Humanities
Category

BHAVA VEENA

Journal of Arts, Literary, Culture & Language Study

Vol : 17 Issue No. 3(2) Monthly March 2020 ISSN No. : 2456-4702 Rs. : 15/-

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం

మాతెలుగు తల్లికి మల్లెపూదండ - మాకన్న తల్లికి మంగళారతులు

BHAVA VEENA (భావ వీణ)

Journal of Arts, Literary, Culture & Language Study

(కళలు - సాహిత్య-సాంస్కృతిక భాషాధ్యయన పత్రిక)

Editor : Kolla Sri Krishnarao
E-mail : parisodhanatelugu@gmail.com

7989781963,
9490847482.
Rohini Towers,
2/11 Brodipet,
GUNTUR-2.

Vol. 17 - Issue. 3 - March (2) 2020 - ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253 - Rs. : 15/-

EDITORIAL BOARD

Chief Editor

PITTA SANTHI

M.A.(Tel), M.Sc(Psy).,M.Ed.,M.Phil(Edu),(Ph.D).,

C/o. Dr. Busi Venkataswamy

Holy Homes Apartment, Postal colony ,

4 Th Line,- 522 002, Guntur Dist., A.P. Cell no : 7386529274, 7989781963.

ADVISORY COMMITTEE

1. **Prof. G. Yohan Babu,** M.A., PhD.
Dept. of Telugu,
Andhra University, Visakhapatnam.

2. **Prof. K. Madhu Jyothi,** M.A., PhD.
Dept. of Telugu,
Sri Padmavathi Mahila University,
Tirupathi.

3. **Prof. C. Srirama Chandra Murthy,** M.A., PhD.
Dept. of Telugu, Faculty of Arts,
Benaras Hindu University, Varanasi, Utter Pradesh.

4. **Dr. Busi Venkataswamy,** M.A. (Tel)., M.A (San)., M.A (Ling)., PhD.
HOD & Research Guide, Dept. of Telugu
PAS College, Pedanandipadu.

5. **Thottempudi Sree Ganesh,** M.A., M.Phil (Computational Linguistics) (Ph.D)
Research Scientist, Centre for Applied Linguistics and Transalation Studies, Universityof Heidelberg, Germany.

6. **Dr. Ponnama Reddy Kumari Neeraja** M.A., Ph.D.
HOD, Dept. of Telugu,
Govt. Degree College, Puttur, Chittor Dist.

ASSOCIATE EDITORS

1. **Dr.N. R. SADASIVA REDDY**, M.A.,M.Phil,PhD.
Asst. Professor,
Dept. of Telugu & Comparative Literature,
Sri Krishna Deva Raya University,
Ananthapuram, Andhra Pradesh.

2. **Dr.V.SANKARA RAO**, M.A.,M.A.,M.Phil,PhD.
Associate Professor, Dept. of Telugu,
Madras University,
CHENNAI, Tamilnadu.

3. **Dr. D. SESHUBABU**, M.A.,M.Phil,PhD.
Asst. Professor, Dept.of Hindi,
Moulana Azad National Urdu University,
HYDERABAD, Telangana.

4. **Dr. K. Lavanya,** M.A., M.Phil., PhD.
Board of Studies Chairman,
Telangana University, Dichpally,
Nizamabad, Telangana.

5. Prof. **N.V. KRISHNA RAO,** M.A.,M.Phil,PhD.
Dept. of Telugu & O.L.,
Acharya Nagarjuna University,
Nagarjuna Nagar, Guntur District.

6. **Dr. A. JYOTHI,** M.A.,M.Phil,PhD.
Associate Professor, Dept. of Telugu,
Kakatiya University, Warangal District.
Telangana.

7. **Dr. J. VENKATA RAMANA,** M.A.,M.Phil,PhD.
Asst.Professor, Dept.of Modern Indian Languages,
Madhurai Kamaraj University, Madhurai,
Tamilnadu.

8. **Dr. N. Eswar Reddy,** M.A., PhD.
Asst. Professor, Dept. of Telugu,
Yogi Vemana University, Kadapa.

9. **Prof. P.R. Harinadh,** M.A., M.Ed., M.Phil,PhD.
Dept. of Telugu,
Regional Institute of Education (NCRT)
Manasa Gangothri, Mysore, Karnataka.

10. **Dr. B. Tirupathi,** M.A., PhD.
Associate Professor, Dept. of Telugu,
Dravidian University, Kuppam, Chittor Dist.

11. **Dr. T.SATYANARAYANA,** M.A.,M.Phil,PhD.
Asst.Professor, Dept. of Telugu,
Adikavi Nannaya University,
RAJAMUNDRY, East Godavari, A.P.

12. **Mr.D.ESWARA RAO,** M.A.,
Associate Professor, Dept.of English,
P.A.S.College, PEDANANDIPADU-522 235,
Guntur, A.P.

13. **Dr.P. VIJAYA KUMAR**, M.A.,M.Phil,PhD.
Asst. Professor, Dept. of Telugu,
Central University of Andhra Pradesh,
Ananthapuram District. A.P.

14. **Dr.K. RAVI**, M.A., M.Phil,PhD.
HOD, Dept. of Telugu, C.R. Reddy College,
West Godavari District. A.P.

15. **Dr. G. Swarnalatha,** M.A., PhD.
Asst. Proffesor, Dept. of Telugu,
Govt. Women's College (A), Guntur.

16. **Dr. V. Naga Rajyalakshmi,** M.A., PhD.
Rt Principal,Govt .Degree College,
Chebrole , Guntur, A.P.

17. **Dr. Guntupalli Gowri,** M.A., PhD.
Dept. of Telugu,
Govt. College for Women, Guntur - 522 002.

18. **Dr. Kakani Sudhakar,** M.A., M.Phil., PhD.
Dept. of Telugu,
S.S.N. College, Narasaraopet - 522 601.

19. **Dr. K. Pushpamma,** M.A., PhD.
HOD, Dept. of Telugu,
SVRM College,
Nagaram - 522 035.

20. **Dr. P. Srinivasa Rao,** M.A., M.Phil., PhD.
PDF Scholar, Dept. of Telugu,
Andhra University, Visakhapathan.

21. **Dr. Ch. Praveen Kumar,** M.A., M.Phil., PhD.
PDF Scholar, Dept. of Telugu,
Kakatiya University, Warangal.

22. **Dr. N. Rambabu,** M.A., M.Phil., PhD.
Project Senior Fellow, Dept. of Classical
Literature, CIIL, Mysore.

23. **Dr. G. Sailamma,** M.A., M.Phil., PhD.
Editorial Assistat,
Centre for Publications Dravidian University,
Kuppam, Chittor Dist.

24. **Dr. M. Sangeetha Rao,** M.A., M.Phil., PhD.
Guest Faculty, Dept. of Telugu,
Central University of Andhra Pradesh,
Ananthapuram District. A.P.

25. **Dr. M. Prasad,** M.A., M.A.(San)., PhD. Diploma in Maliyalam.
School Assistant (Telugu)
Govt. High School,
Rapuru, SPSR Nellore.

26. **Dr. V. Triveni**
Head & Assistant Professor,
Dept. of Telugu Studies,
Telangana University, Dichpally, Nizamabad.

27. **Dr. Mark Poloneyes,** M.A., M.Phil., PhD.
Principal & HOD,
P.G. Centre, Gadwal,
Palamuru University, Mahabobnagar, Telangana.

LEGAL ADVISER

Dr. A. GURAVAIAH, ***M.A., L.L.M., PhD.,***
Principal & Research Guide, Dept., of Law, A. C. Law College, GUNTUR - 522 002, A.P.

DTP & PRINTING

TENALI PRAKASH, G.L.S. GRAPHICS, LEMALLE, Guntur. 94 94 660 509.

గమనిక : రచయితల అభిప్రాయములతో సంపాదక వర్గమునకు సంబంధం లేదు - **ఎడిటర్.**

Edited, Printed, Published and owned by Kolla Srikrishna Rao, Rohini Towers, 2/11 Brodipet,
GUNTUR - 522 002. Andhra Pradesh. Cell : 7386529274, 7989781963.
E-mail : parisodhanatelugu@gmail.com.Printed at : GLS Enterprises, Kavitha Nagar, Guntur - 522 002. Ph. 94 94 660 509.

స్త్రీ అబల కాదు సబలే

"కార్యేషు దాసీ
కరణేషు మంత్రీ
భోజ్యేషు మాతా
శయనేషు రంభా"

అని మహాకవి చెప్పినట్లుగా ప్రతి మగాడి విజయంలో స్త్రీ పాత్ర లేనిదే అతడికి మనుగడ లేదు. స్త్రీని శక్తితో పోలుస్తాం. స్త్రీలోని విశేష లక్షణం సహనం. భూదేవికున్నంత సహనం. ఈ సహనంతో స్త్రీ సాధించలేనిది ఏదీ లేదు.

చదువు, ఉద్యోగం, రాజకీయ, సంసారం, సంఘ సంస్కరణ, శాస్త్రాలు, చట్టాలు, సాంకేతికత ఇలా చెప్పుకుంటూపోతే స్త్రీలు అన్ని రంగాలలో చదువుల వల్ల వచ్చే సామర్థ్యాలతో సాధించే కార్యాలే కాకుండా అనుభవం, ధైర్యం, తెలివి, త్యాగభావం వల్ల వచ్చే యోగ్యతలతో సాధించే కార్యాలు కూడా స్త్రీ జాతి మహిమను చాటి చెప్పే సందర్భాలు కోకొల్లలు.

ఒక సహోదరిగా, భార్యగా, తల్లిగా బాధ్యతలను నిర్వర్తించే శక్తి స్త్రీకి మాత్రమే సాధ్యం. ఆహారంతో పాటు సేవ, సంస్కారం, మంచిచెడుల విచక్షణా జ్ఞానం కుటుంబ సభ్యులందరికీ పంచిపెడుతూ పిల్లల్ని క్రమశిక్షణలో ఉంచుతూ భావి పౌరులుగా తీర్చిదిద్దగల నేర్పరి. ఇటువంటి బరువు బాధ్యతల్ని పూర్తిచేస్తూ కూడా తనని తాను అబల కాదు సబల అని నిరూపించుకోగల సమర్థురాలు.

రజియా సుల్తానా, ఝాన్సీ లక్ష్మీభాయి, థాయిపన్నా, మదర్ థెరిస్సా, విజయలక్ష్మి పండిట్, లక్ష్మీ సెహగల్, అనీబిసెంట్, ఇందిరాగాంధీ, సోనియా గాంధీ మొదలైన వారందరూ ఎటువంటి విషమ పరిస్థితులనైనా ఎదుర్కొంటూ తమని తాము సబలలుగా నిరూపించుకున్నారో లోకవిదితమే. సునీతా విలియమ్స్, కిరణ్‌బేడి, జయలలిత, మాయావతి, మమతాబెనర్జీ వంటి వారు కూడా ప్రత్యక్ష ఉదాహరణలే.

ఈ ఆధునిక ప్రపంచంలో ఎన్నో ఆటుపోట్లను ఎదుర్కొంటూ తమని తాము రక్షించుకుంటూ తమ ఇంటినీ తమ పిల్లల్నిమాత్రమే కాకుండా తమలోని సంస్కారాన్ని సంప్రదాయాల్నీ కూడా రక్షించుకుంటూ ముందుకుపోతున్న స్త్రీ జాతికీ నేడు రక్షణ కరువవుతుంది. అన్నీ మారుతున్నాయి, మహిళల పట్ల మన ఆలోచనా ధోరణి తప్ప. అవును "యత్ర నార్యస్తు పూజ్యంతే రమంతే తత్ర దేవత" అని ఆర్యోక్తి. కాని దేవతగా కొలవాల్సిన స్త్రీమూర్తి పై అత్యాచార సంస్కృతి నేటి పరిస్థితుల్లో ఆందోళన కలిగిస్తున్నది.

"మహిళల స్థితిగతులు బాగు పడనిదే సమాజం అభివృద్ధి చెందదు. ఏ పక్షి అయినా ఒక్క రెక్కతో ఎగరలేదు" అన్న స్వామి వివేకానంద మాటలు మరోసారి స్మరిస్తూ సమాజ నిర్మాణంలో సగభాగమైన స్త్రీ సమానత్వాన్ని కాంక్షిద్దాం, సాధిద్దాం అదే మన ప్రగతికి మూలం.

- సంపాదకవర్గం

BHAVAVEENA
Vol. 17, Issue. 3, March (2) - 2020
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253

UGC CARE List Group - 1 Journal Sl.No. 34
under Arts and Humanities Category

Contents (విషయ సూచిక)

1.	అనువాదంలో ప్రక్రియ	- ఎవివికె. చైతన్య	6
2.	బంజారాల ఆవిర్భావ వికాసం	- బానోతు క్రిష్ణ	11
3.	తెలుగు సాహిత్యానికి కళాదీపిక పత్రిక దోహదం	- బి. శ్రీనివాసులు	15
4.	ప్రజాకవి కాళోజి పరిచయం	- భూక్య నరేందర్	18
5.	పులుల బోనును చేధించిన సజీవ సాక్ష్యం “ఇనాక్” గారు	- డా॥. వై. సుభాషిణి	23
6.	శాసన పరిశోధకుడిగా గురజాడ	- డా॥. భూక్య తిరుపతి	27
7.	తెలుగు భాష ప్రస్తుత పరిస్థితి	- డా॥. ఇ. వాసు	30
8.	సమీక్షకుడుగా జానమద్ది హనుమచ్ఛాస్త్రి	- డా॥. శిరీష ఈడ్పుగంటి	33
9.	తెలుగు సాహిత్యంలో గిరిజనులు - ఆర్థిక విధానం	- కె.ఎస్.ఎస్. రత్నప్రసాద్ & - డా॥. జరుపుల రమేష్	36
10.	వేమన ధర్మనిరతి	- డా॥. యమ్.విజయశ్రీ	44
11.	బంజారా వంశ చరిత్ర చారిత్రక నేపథ్యం	- డా॥. నెహ్రూనాయక్	46
12.	విమర్శ ఎందుకు ?	- డా॥. పి.ఎ. సత్యనారాయణ	51
13.	కుమారస్వామి కవిత్వంలో మానవతా మహోదయం	- డా॥. పి. విజయకుమార్	54
14.	పూర్వబాల్యదశలో వాక్కు వికాసం	- డా॥. బి. ప్రసాద్ బాబు	57
15.	కథానిక - కొన్ని పరిశీలనలు	- డా॥. జి. స్వర్ణలత	61
16.	హేతువాద రచనలు - సామాజిక చైతన్యం	- డా॥. తరపట్ల సత్యనారాయణ	66
17.	వేయిపడగలు నవలలో గిరిక భగవద్భక్తి	- డా॥. వై. శ్రీలత	70
18.	దిగంబర పయనం	- డా॥. వెంకటరామయ్య గంపా	74
19.	బి. పి. కరుణాకర్ కథల్లో మానవీయ కోణం	- జె. రజిత	78
20.	కాళోజీ కైతల కవాతు	- జె. శంకర్	82
21.	దర్గామిట్ట కతలు - హిందూ ముస్లిం సమైక్యత	- కొండయ్య కోసూరు	85
22.	తెలంగాణ తొలి దళిత వాగ్గేయకారుడు మాస్టార్జీ	- ముత్తారెడ్డి రాజు	89
23.	సాహితీ సార్వభౌములు	- పి. అన్వేష్ గౌడ్	93
24.	శ్రీ నారాయణతీర్థులవారి శ్రీ కృష్ణలీలాతరఙ్గిణి	- పసుమర్తి వేంకట రమణ	94
25.	రాయలసీమ జనపదాలలో పదప్రయోగాలు	- ఆచార్య ఎం. రామనాథంనాయుడు	101
26.	జానపద సాహిత్యం - లోక సాహిత్యం	- రొండి అర్జున్	111
27.	మహాకవి గురజాడ - అభ్యుదయానికి అడుగుజాడ	- సాలి రాజా	114
28.	“పల్లెకు దండం పెడతా (దీర్ఘ కవిత) - ఒక పరిశీలన	- మల్లె చెంచురామారావు	117
29.	ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యం - ప్రకృతి	- కె. సుధాకర్	123
30.	కడప జిల్లా జానపద కళారూపాలు - ఒక పరిశీలన	- యన్.వి. వసుమతి	126
31.	Assessment Patterns - Reading	- B. Rohini	130

BHAVAVEENA
Vol. 17, Issue. 3, March (2) - 2020
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal Sl.No. 34
under Arts and Humanities Category

తెలుగు సాహిత్యంలో గిరిజనులు - ఆర్థిక విధానం

- కె.ఎస్.ఎస్. రత్నప్రసాద్
అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్, ఆంగ్ల విభాగము, ఎస్.ఆర్. & బి.జి.యన్.ఆర్. ప్రభుత్వ ఆర్ట్స్ & సైన్స్ కళాశాల (స్వయం ప్రతిపత్తి), ఖమ్మం.

- డా॥. జరుపుల రమేష్
అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, తెలుగు విభాగము, ఎస్.ఆర్. & బి.జి.యన్.ఆర్. ప్రభుత్వ ఆర్ట్స్ & సైన్స్ కళాశాల (స్వయం ప్రతిపత్తి), ఖమ్మం.

నేటి ప్రపంచ పరిస్థితులు గిరిజనుడి జీవన విధానానికి అనువైనవికావు. ఎందుకంటే ప్రపంచం వేగంగా మారుతోంది. మనం ఆ మార్పుకు తగ్గట్టుగా జీవించినప్పుడే మనుగడ సాధిస్తాం. ప్రతిచోటా పోటీతత్వం నెలకొని ఉంది. ప్రపంచం మొత్తం ప్రైవేటీకరణ, ప్రపంచీకరణ లాంటి పదాలతో మార్మోగిపోతుంది. పాలకుల విధి విదానాలే ప్రత్యేకంగానో, పరోక్షంగానో శాసిస్తున్నాయి. భారతదేశం ఇందుకు మినహాయింపు కాదు. అంటే రానున్న కాలంలో ప్రభుత్వ పాత్ర తగ్గనుంది. దీంతో రాజీలేని పోటీతత్వం, తెలివిగలవాడే ముందుకుపోయే పరిస్థితులు, ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలు తగ్గిపోవడం లాంటి పరిస్థితులేర్పడతాయి. నిజానికి నేటికి ఆ పరిస్థితి ఉంది. ఇలాంటి సమయంలో నూతన అవకాశాలకోసం, మనం అభివృద్ధి చెందాల్సిన విధానం మీద ప్రత్యేకమైన దృష్టిని కేంద్రీకరించాల్సి ఉంటుంది. మరి గిరిజనుడి పరిస్థితి ఏమిటి?మార్పులకు అనుగుణంగా గిరిజనుడు అనుసరిస్తాడా! లేని పక్షంలో అతి వేగంగా తిరోగమనం చెందడం ఖాయం.

చరిత్రను వర్గపోరాటాల చరిత్రగా, సమాజాన్ని వర్గ సమాజంగా చూస్తుంది మార్క్సిజం. మానవ సంబంధాలన్నీ ఆర్థిక సంబంధాలేనని కూడా చెప్తుంది. ఏంగెల్స్ గతితార్కిక సిద్ధాంతాన్ని మార్క్స్ చారిత్రక గతితార్కిక భౌతికవాద సిద్ధాంతాన్ని విశ్లేషించాక ప్రపంచ మానవ చరిత్ర పరిణామానికి కొత్త వెలుగులు వచ్చాయి. మానవ సమాజ చరిత్రను పరిశీలించినట్లైతే ఎప్పుడూ ఒక వర్గం పీడించేదిగానూ, ఒక వర్గం పీడింపబడేదిగానూ ఉంటుంది. కొంత కాలానికి పీడితులలో చైతన్యం వచ్చి పోరాటం ద్వారా సమాజంలో మౌలిక మార్పును తీసుకువస్తారు. ఫలితంగా సమాజ స్వరూపం మారుతోంది.

భారతదేశంలో గిరిజనుల జీవనం, వారి ఆర్థిక వ్యవస్థ యావత్తూ అడవులతోనే పెనవేసుకుపోయింది. అత్యధిక గిరిజన జనాభా పూర్తిగా అడవుల్లోనే జీవిస్తూ అటవీ ఉత్పత్తులతోనే జీవనోపాధి కొనసాగిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా దుంపలు, గడ్డలు వారికి ఆహారంగా ఉపయోగపడుతున్నాయి. చిన్నచిన్న అడవి జంతువులను వేటాడి ఆహారంగా భుజిస్తుంటారు. అయితే వేట ప్రధానంగా జీవిస్తున్న గిరిజనుల సంఖ్య తక్కువే. ముఖ్యంగా ఒరిస్సా, మధ్యప్రదేశ్, ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక రాష్ట్రాల్లో వారి జనాభా కొంతవరకు వుంది. ఇప్పపూలు, విత్తనాలు, తునికాకు, దుంపలు, వెదురుబొంగు, చింతపండు, కుంకుడు కాయలు మొదలైన అటవీ ఉత్పత్తుల మీద ఆధారపడి వీరి జీవనం సాగుతోంది. తెలుగు సాహిత్యంలో గిరిజనుల ప్రస్తావన ఉన్న రచనలు చాలా తక్కువ. వారి జీవితాల గురించి ప్రాచీన రచనల్లోనూ, ఆధునిక కాలంలో కథలు, నాటకం, కవిత్వం, నవలల్లో కొంత చిత్రణ కనిపిస్తుంది. పూర్తి స్థాయిలో గిరిజనుల పై రచనలు అనేవి ఆధునిక కాలంలో కొన్ని వచ్చాయి. అవన్నీ కూడా సానుభూతి సాహిత్యంగానే వచ్చాయి. వాటిలో గిరిజనుల ఆర్థిక స్థితి ఎలా ఉందో ఈ వ్యాసంలో పరిశీలించడం జరుగుతుంది. సాధారణంగా అడవితోనే వారి యొక్క జీవన విధానం కాబట్టి, వాటిలో సాధారణంగా పన్నులు, శ్రమదోపిడీ, లైంగిక వేదింపు మొదలైన వాటితో వారి యొక్క ఆర్థిక స్థితి సాహిత్య రచనల్లో కనిపిస్తుంది.

"భారతదేశ గిరిజన ఆర్థిక వ్యవస్థ ప్రపంచంలోని ఇతర ఆదిమ తెగల ఆర్థిక వ్యవస్థకు భిన్నంగా ఏ మాత్రం లేదు. ప్రాథమిక అవసరాలు తీర్చుకోవడానికే గిరిజనులు తమ కార్యకలాపాలను కేంద్రీకరిస్తారు. అందువల్ల వీరి ఆర్థిక వ్యవస్థను 'ఉత్పత్తి - వినియోగ ఆర్థిక వ్యవస్థ'గా పేర్కొంటారు. ఈ వ్యవస్థను ఇతర వ్యవస్థలతో మజుందార్ (1967) పోల్చి చూశారు. మిగులు ఆర్థిక వ్యవస్థ ఏర్పడినప్పటి నుంచీ మానవుడు తన మౌలిక అవసరాలైన ఆహారం, మైథునం, గృహవసతులతో సంతృప్తి చెందకుండా అనేక ఇతర సదుపాయాలు కోరుకుంటున్నాడని పేర్కొన్నారు. ఈ అవసరాలను సంతృప్తి పరచుకోవడానికే "ఉత్పత్తి - వినియోగం - పంపణి" ఆర్థిక వ్యవస్థ ఏర్పడిందని నదీం హస్నైన్ పేర్కొన్నాడు." అందువల్ల గిరిజన ఆర్థిక వ్యవస్థ అడవితో ముడిపడి ఉంటుందనేది గుర్తించాల్సిన విషయం. కాని ఆర్థిక జీవన విధానంలో గిరిజనుల ఎక్కడ వెనకపడిపోతున్నారు? అని అలోచిస్తే వ్యవస్థలో వివిధ రకాలైన లోపాలున్నాయిని తెలుస్తోంది.

గిరిజనులు - పన్నులు :

పన్ను కట్టే సంప్రదాయం తరతరాల నుండి వస్తోంది. రాజ్యాన్ని పాలించడానికి ప్రతి రాజు తన సరిహద్దులో ఉన్న ప్రజల పై పన్ను విధించడం జరుగుతుండేది. కాల క్రమంలో పన్ను అరాచకత్వం ఎక్కువై రాజ్యాలు కూలి పోయిన సందర్భాలనేకం కనిపిస్తాయి. గిరిజనులు అడవుల్లోనే ఉంటారు. వాళ్ళకు ఏమి పన్నులుంటాయి అనే ఆలోచన ప్రతివారికి కలగకమానదు. ప్రపంచంలో ప్రతిమూలా కొన్ని శక్తులుంటాయి. అవి వ్యవస్థను ఆధారంగా చేసుకొని ప్రజలను పిల్చి పిప్పి చేస్తుంటాయి. అలా పీడింపబడుతున్న వాళ్ళు గిరిజనులు. పరాయి పాలనపోయింది. అన్యాయపు రాజరికం అంతమయింది. ఇక ఇప్పుడు రాజులు లేరన్నారు మహానాయకులు. నిజాం నిరంకుశాధికారపు ఉక్కుపాదం కింద జీవచ్ఛవాలై, దీనంగా, హీనంగా బతుకులీడుస్తున్న గిరిజనులు ఇకనన్నా మా బతుకులు బాగుపడతాయేమో అనే ఆశతో ఎదురు చూశారు, చూస్తునేవున్నారు. అనేక దశాబ్దాలే గడిచిపోయాయి. కానీ నింగిమారలేదు, ఈ నేల మారలేదు, ఈ అడవి మారలేదు, ఆ అడవుల్లో గిరిజనులు చెట్టుకు, కట్టెకు, ఆకుకు, పుల్లకు, పన్ను కట్టడం కూడా మారలేదు.

'కొమురం భీము' నవలలో "ఏమున్నదత్తా మాటలకు. ఎటు అనుకున్న మనవి దిక్కులేని బతుకులేగద. చేసిన కష్టం చేతికిరాదు. చేతికొచ్చింది మూతికి రాదు. నేను పుట్టి బుద్దెరిగిన దగ్గరి నుండి చూస్తున్న. గిట్లనే గీ అడివిల విప్పపూలు ఏరుతున్న. గీ అడివిల చెట్లకింద దొరికే పూలకుపన్నాయో. గడ్డికి పన్నానాయె. మన బతుకంతా పన్నుల కిందనే చెల్లిపోబట్టే. మన బతుకుల చీమ కాలంత సుకం లేకపాయె. గూడాలు ఎలుగడి బడ్డ అడివి సందమేనాయె. ఏమున్నది మరింక మాట్లాడేటందుకు? గదే మాట్లాడ్తన్నం. చిన్న గుల్లలో నిండిన విప్పపూవు పెద్ద గంపలో పోసింది"

'అడవి' నవలలో "ఈ చేను ఎవల్లది? అడిగాడు పట్వారీని. ఇది మాడివి దేవురావుది సర్కార్. మరి గీ చెట్లును ఇట్ల నరికి కుప్పవెట్టిండేంది? అడు 'చౌబీనా' కట్టిండా లేదా?. లేదు సర్కార్. ఈ నడమనే కొట్టిండు. ఏం పట్వారి...ఇవన్నీ నువ్ జూసుకోవాల.ఏం జేస్తున్నవెందో! పిలిపియ్ గాడిదకొడుకుని. ఈ గోండుముండ కొడ్కులతోని, నాయకపోళ్ళతోని, కొలామొల్లతోని మా ప్రాణం ముక్కుల కొస్తున్నది. అన్ని ఉల్టా సీదా పనులు ఇప్పుడానికి ఈ చెట్టుగొట్టె పనేముండె' అని ఇంకేమేమో తురకంలో అరుచుకుంటూ ఊళ్ళోకొచ్చాడు......ఈ సారికి ఎట్లన్న మమ్మల్ని మాఫిజెయ్ హుజూర్. అచ్చేట్నించి పైసలు మీరు అడగకముందే మీకు జమకడ్తం. ఈ సారికి ఎట్లన్న... అని అంటుండగానే...ఈ సారికి మీ పెండ్లాలను ఒకగంటసేపటికి అమ్మి పైసల్దెచ్చి కట్టు"

మనిషిని వేధించడానికి కొన్ని పద్ధతులను పాటించే వాళ్లని ఈ నవలను పరిశీలించిన తర్వాత తెలుస్తోంది. పన్నులు కట్టినా గానీ, కట్టలేదనే నెపంతో, లేదా గిరిజన గుడిసెలు కాలబెట్టడమో చేసేస్తే కట్టిన రశీదు ఉండదు. మామూలు ప్రజల లాగా దాచుకోవడానికి గిరిజనులకు ప్రత్యేకమైన సదుపాయాలంటూ ఏమీ ఉండవు కాబట్టి

దాన్నీ అధికారులు గ్రహించి గుడిసెలను కాలబెట్టడం నేర్చుకున్నారు. దాంతో గుడిసెలో దాచిపెట్టిన రశీదు కాలి పోతుంది. మళ్ళీ పన్ను రూపంలో గిరిజనులను దోచు కోవచ్చు. ఒక విధంగా చూసినట్లయితే గిరిజనులు అనాది కాలం నుండి బాగా వెనకపడి పోవడానికి అనేక కారణా లల్లో పన్ను చెల్లించడం కూడా ఒక ప్రధాన కారణం. పంటలు పండిన, ఇప్పపూవు వేరుకున్న, ఆకులు తెప్పిన, తునికాకు తెప్పిన, బంకతీసినా పన్నులు చెల్లించాల్సిదే. పై అంశాలను గిరిజన నవలలు విస్తృతపరిధితో వివరిం చాయి. గిరిజనులు జీవితాంతం పన్ను కట్టలేక నిరాశ జీవితాన్ని జీవిస్తుంటారు. అందుకే అనేక అంతర్నిగూఢ అంశాలను ఈ నవలలు చిత్రించాయి.

శ్రమ దోపిడి :

భూతలంపై సంచరించు ప్రతి జీవరాసి, సంఘంగానే జీవిస్తాయి. సంఘం లేక గుంపుగా జీవించడానికి ప్రకృతి కూడా సహకరిస్తుంది. మానవుడు, జంతు పశుపక్ష్యాదులు పొట్టపోసుకోవటానికి శ్రమిస్తాయి. శ్రమ లేకుండా జీవిం చడం కేవలం ఉన్నత వర్గానికే సాధ్యం అవుతుంది. లేదా మధ్యతరగతి కుటుంబాల్లో వారసత్వ సంపద వస్తే అలా జీవించడం చేస్తారు. ప్రతి వాడు ఏదో ఒక రూపంలో కష్టపడాల్సి ఉంటుంది. కష్టపడడం మనిషి లక్షణం. శ్రమ మనిషిని బానిసత్వం నుండి విముక్తి చేస్తుంది. శ్రమకు తగిన ప్రతిఫలం రావటం లేదనేది ప్రాచీన కాలం నుండి ఆధునిక కాలం వరకు వస్తున్న సిద్ధాంతం.

ఒక వ్యక్తి చేత పని చేయించుకొని తగిన శ్రమకు ప్రతిఫలం ఇవ్వకపోతే దానిని శ్రమదోపిడీ అంటారు. మార్క్స్ టెక్నికల్ శ్రమ దోపిడిని వివరించాడు. ఒక వ్యవస్థలో ఒక వస్తువును తయారుచేయడానికి శ్రామికులను ఉపయోగించుకొని, అదనంగా లాభాలు పొంది శ్రామికులను వంచించడాన్నే మార్క్స్ వివరిం చాడు. ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో మార్క్స్‌ని మళ్ళీ ఒకసారిగా ముందుకు తెచ్చింది సమాజం. దానితో శ్రామికవర్గానికి రావల్సినంత గుర్తింపు రాలేదు.

కృష్ణశాస్త్రి నిర్వచనాన్ని పరిశీలించినట్లయితే "పీడంప బడేవాళ్లూ పీడించేవాళ్లూ వున్న యీ వర్గసమాజం ఉం డాలని ఎవరూకోరరు. రానున్న విధానంలో సాధారణ మానవుడే మకుటదారి. పురోగమిస్తున్న లోకాన్ని ప్రతిఘటింపజూచేవారు ఎప్పుడూ అభ్యుదయవాదులు కాజాలరు. ఈ ధనికసమాజం పోవాలనుకోవటమే అభ్యు దయం. ఇది మనసులో పెట్టుకొని వ్రాసేది అభ్యుదయ రచన" ఈ నిర్వచనం మార్క్స్ దృక్పథంతో వచ్చిందే.

శ్రమైక జీవన సౌందర్యానికి సమానమైనది లేనేలేదని ప్రకటించిన అభ్యుదయ కవిత్వం కార్మికలోకపు కళ్యాణా నికి, శ్రామిక లోక సౌభాగ్యానికి సాధనంగా నిలిచింది. శ్రీశ్రీ "నైలునదీ నాగరికతలో - సామాన్యుని జీవనమెట్టిది? తాజ్‌మహల్ నిర్మాణానికి - రాళ్ళెత్తిన కూలీలెవ్వరు?" అని ప్రపంచాన్నే శ్రామిక వర్గం కోసం ప్రశ్నించాడు.

కత్తి పద్మారావు "భారతీయ శ్రామికవర్గం 'ధనిక - పేద' విభేదం తప్ప మరే విభేదాలు గుర్తించటం లేదా? కులం,జాతి, ఎక్కువ, తక్కువ లాంటి భేదాలను పేద వర్గం గుర్తించటం లేదా? ధనిక వర్గానికి వ్యతిరేకంగా శ్రామిక వర్గం చేపట్టే ఆచరణాత్మక కార్యక్రమంల్లో వివిధ శ్రేణులుగా విభజింపబడి వున్న శ్రామికవర్గ ఐక్యత కోసం ఎటువంటి 'ఐక్యవేదిక'ను ఆశించాలి? శ్రామిక వర్గాల 'ఐక్యవేదిక' లేకుండా శ్రామికవర్గ విప్లవం ఎలా సంభ విస్తుందని" అన్నారు.

గిరిజన నవలల్లో శ్రామిక విధానం అనేక విధాలుగా చెప్పబడింది. 'చివరిగుడిసె' నవలలో మణియం అనే వ్యక్తి ఊరికి దొర. తమ పొలాన్ని ఎలుకలు నాశనం చేస్తున్నాయనే ఉద్దేశంతో యానాది కులస్తుడైన మన్నుగాడికి ఆ పని చెప్తాడు. చెప్పిన తరువాత కూలీ విషయంలో ఇద్దరి మధ్య జరిగిన సంభాషణను గమనించినట్లయితే "మన్నుగాడు గొంతు సవరించుకుని యానాది మిట్ట ఎలుకలకు పుట్టినిల్లు గద.పక్కనే అడ్డగుట్ట ఉండాది. పంటల్లేనప్పుడు ఎలుకలన్నీ గుట్ట మీదకు చేర్తాయి. పంట ఎక్కగానే గుట్ట దిగొస్తాయి. వాటి గోత్రాలన్నీ నాకు దెల్సు దొర" అన్నాడు.

మణియం అవి తెలివిమీరి పోయినాయిగా. మందు పెట్టే పెంకుల్దగ్గరికే పోవటంలేదు అన్నాడు. మన్నుగాడు ఔ దొరా. మందు పెట్టే ఆమడదూరం నుంచే వాసన పట్టేస్తాయి. నాకు దెల్సు దొరా. ఐతే వాటి ఆటలు నా దగ్గిర సాగవు. ఈ రాతిరంతా మేలుకున్నానంటే తెల్లారే సరికి ఇత్తానానికి గూడా ఒక ఎలుక మిగలదు. తెల్లారి నాక నాకష్టం జూసి నీకు తోచింది ఇయ్యి దొరా" అన్నాడు. మణియం తొక్కులాడుతున్న గుర్రాని అదుపులోకి తెచ్చి, ఇచ్చేదెందిరా. పట్టిన ఎలుకలన్నీ నువ్వే తింటావుగదా. మళ్ళా ఇనావులేంది? అన్నాడు.

మన్నుగాడు ప్రాధేయపడుతూ ఈ పాయకట్టుకే దొరవు. నువ్వే అట్టంటే యట్ట? మూటుపెట్టాలంటే నోటి మాటలా దొరా. నోటితో ఊది ఊది సోషతప్పి పోయేదాక ఊదాల. ఎలుకల్ని బయటకు తియ్యాలంటే నేలంతా కుళ్ళగించాల. తొవ్వి తొవ్వి రెక్కలు పడిపోతాయి. పనంతా అయిపొయ్యేటప్పటికి నేను, నా కొడుకూ ఇద్దరం పడకెయ్యాల్సొస్తుంది" అన్నాడు. మణియం కాసేపు ఆలోచించి "సరే. ఒక్కొక్క ఎలుకకు దుగ్గాని ఇస్తాను. సరేనా? అన్నాడు."

పై విధానాన్ని పరిశీలించినట్లయితే ప్రకృతి సంపద మీద కూడా ఆధిపత్యాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నట్టుంది. జీవ జంతు జాలం పైన ఎవరికి హక్కులేదు. ఇక్కడ యానాదుల శ్రమను దొచుకున్న తీరును చూస్తే కళ్ళకునీళ్ళు రాక మానదు. రాత్రంతా కష్టపడి ఎలుకల్ని పట్టితే మీకు తోచింది ఇవ్వండి దొరా? అంటే ఇచ్చేదెందిరా. పట్టిన ఎలుకలన్నీ నువ్వే తింటావుగదా. మళ్ళా ఇనాంలేంది రా? అన్నాడు. యిది ఎంత శ్రమ దోపిడి. చివరికి కొన్ని పైసలు ఒప్పుకున్న చేసిన పాపానికే ప్రాణాలే వదలాల్సిన అవసరం మన్నుగాడికి పట్టింది. గిరిజనులను శ్రామికంగా ఎంత వేదనకు గురిచేస్తున్నారో తెలుస్తోంది.

మన కడుపు సంగతి ఆల్లకెందుకు? ఆకలి అంటే ఆల్లకేం ఎరుక. ఆల్ల ఖానూన్‌లు, ఖాయిదాలె మనవి గీ దిక్కులేని బతుకులకు దెచ్చినయి' అన్నాడు ఆకలితో చికాకుగా ఉన్న పడుచు కినాక భీము. 'ఏందిరా... ఇష్టమొచ్చినట్లు మాట్లాడుతున్నావ్. కండ్లు నెత్తికెక్కినయా' అని కళ్ళింత చేసుకొని బెదిరించి మళ్ళీ తనే...'ఆ మీకు ఆకలైతే నాకేం, మీరు ఏ గంగల పడితే నాకేం. పని గావాల నాకు పని."

ప్రతి మానవుడికి ఆకలి అనేది సహజం. అందరికి ఆకలి ఒకేలాగా ఉంటుంది. గిరిజనులకు వేరే వ్యవస్థను దేవుడు సృష్టించలేదు. యాజమానులు, ఫారెస్టు అధికారులు గిరిజనులను శ్రమను దోచుకోవడమే కాకుండా, మానసికంగా వేధింపులు కూడా తప్పడం లేదని తెలుస్తుంది. పని చెయ్యాలంటే మనిషికి కనీస తిండి ఉండాలి. తిండి లేకపోతే అదే యాజమాని చెయ్యగలడా? లేదు కదా? అందువల్ల ఆ పరిస్థితిని వాళ్ళు అర్థం చేసుకోలేక గిరిజనులకు ఆ తిప్పలు తప్పడం లేదు. గిరిజన ఆశేష ప్రజానీకం కూడా ఇలాంటి బాధలకు గురవుతున్నారు.

శ్రమ దోపిడీ వల్లనే, మానవుల మధ్య శతృవర్గాలు ప్రారంభమవుతున్నాయి. శ్రమని దోచే వర్గానికి అందేవి కలిమీ, సౌఖ్యమా! శ్రమని పోగొట్టుకునే వర్గానికి అందేవి లేమీ, దాస్యమా! ఈ విషయాలు తెలిసివుంటే శ్రమదోపిడీ లేదని ఏలా చెప్పగలము. గిరిజన రచయిత్రులుగా జ్ఞానపీఠ అవార్డు పొందిన ఒరిస్సా గిరిజన రచయిత గోపినాథ్ మహంతి తన 'పరజ' నవలలో, బెంగాలీ గిరిజన రచయిత్రి మహాశ్వేత దేవి 'ఒకతల్లి' 'రూఢాలి' మొదలైన నవలల్లో గిరిజన జీవితాలను చిత్రించి ఆశేష ప్రజల అభినందలు పొందారు. అయినా గానీ వివిధ ప్రభుత్వంలో ఆశించనంతగా మార్పులు రాలేదు. గిరిజన గూడెంల్లో శ్రమదోపిడీ ఇంక తగ్గలేదు.

గిరిజన స్త్రీ - లైంగిక వేధింపులు :

గిరిజనుల పై జరిగే లైంగిక వేధింపులు ఆర్థిక సమస్యలతో ముడిపడి ఉంటాయి. గిరిజనులు ఆర్థికంగా సమాజంలో బాగా వెనకబడి ఉంటారు. అందువల్ల పనులు చేయడానికి పట్టణ ప్రాంతాలకు వెళ్ళడం ఒక కోణమైతే, ఆర్థికంగా వెనకబడి ఉంటారు కాబట్టి అధికార్లుకు దాసోహంగా ఉండడం మరోకోణం. గిరిజనులు ఆర్థికంగా బలంగా ఉంటే వాళ్ళు అధికార్ల మాటలు వినరు

కదా! ఒక రకంగా గిరిజనులను ఆర్థికంగా ఎదగకుండా అడ్డుపడుతుంది గిరిజనుల నుండి ఆశిస్తున్నవారే. అంటే సమాజం మొత్తం ఆర్థిక కోణంలో నడుస్తుందనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు.

'ఎల్లి' నవలలో "ఆ వూళ్ళో పోకిరీ కుర్రోళ్ళు బాజిని చూసి యీలలెయ్యటం కన్నుగీటటం చేస్తూనే వున్నారు. బాజి తనను కానట్టు మెదలకుండా వూరుకుంది. అసలే ఆళ్ళు ఆస్తికి కులానికి పెద్దోళ్ళు. ఆ సంగతి బాజి యెప్పుడూ తల్లికి కూడా చెప్పలేదు. మన మంచి మన దగ్గిరుంటే వీళ్ళేం చేస్తారులే అనుకుంది....ఆ కుర్రోళ్ళల్లో వొకడు బాజికి బాగా దగ్గిరిగా వొచ్చి తెలిసికూడా నీ పేరింటి పిల్లా అన్నాడు...వొస్తే డబ్బులిస్తాం వొద్దు అంది యెలాగో గొంతు పెగల్చుకుని. వొద్దా. పోన్లే వూరికే రా అని జబ్బు పట్టుకున్నారు యిద్దరూ.నేనురాను నన్ను వొదలండి అని గింజుకుంది. యేమిట్రా ఆలస్యం అన్నాడు అందులో వొకడు ఆత్రపడిపోతూ. బాజి యెంత గింజుకున్న వొదల్లేదు. భయంతో అరిచినా ఆ చుట్టుపక్కల వినే వాళ్ళు యెవరూలేరు...బంగారమంటి పిల్ల బతుకు నట్టేట్లో ముంచారు సచ్చినోళ్ళు అంది వో తల్లి. రాజ్జం ఆళ్ళది మనమేం చెయ్యగలం అంది నాగమ్మ వుస్సురని..... మరుసటి రోజు సందేలకి చిన్న కుక్కిమంచంలో వొక శవాన్ని తీసుకొచ్చారు సుబ్బన్న గుడిసెకి. తీసుకొచ్చింది అల్లుడు కోటయ్య. అలా కాలవలో పడిన బాజి శవం గుండారుగుడెం లాకులకి పట్టింది."

బాజి చేసుకున్న పాపం ఏమిటి? అని అలోచిస్తే ఒంటరిగా చిగురుకు వెళ్ళడమే తప్పు అనిపిస్తోంది. ఎరుకుల కులంలో పుట్టిన బాజి జీవితాన్ని చిగురిస్తున్న చిగురాకులా మొలకల్లోనే తెంపేసినట్టు నాశనం చేశారు. వసంతంలాగా ఎదుగుతున్న తరుణంలో, తెలిసితెలియని వయస్సులో లైంగికంగా హింసించి కోల్కోకుండా చేసి, చివరికి పిచ్చిదై, కాలువలో మరణించిన బాజికథ చదివిన ప్రతివాడికి గుండె పగిలినట్టువుతుంది. అలా కావడానికి కారణమైన గిరిజనేతర యువకులను ఏం చేస్తే బాగుంటుంది? పగటిపూట గిరిజన స్త్రీ ఒంటరిగా తిరిగితేనే బాజిలాంటి సంఘటనలు జరుగుతున్నాయి. గాంధీ గారు చెప్పినట్టు ఏ అర్థరాత్రో ఒంటరిగా తిరిగితే, ఆ సన్నివేశం చూద్దామన్నా గిరిజన గూడెంలో కనిపించదు.

'ఎల్లి' నవలలో "మేము నల్గొండ జిల్లా నుంచి వచ్చినం అని కళ్ళు తుడుచుకుని విషయం చెప్పింది. ఆమెకి వొక కూతురుంది. వాళ్ళిక్కడికి రాబోయే ముందు పెద్దదైంది. పెళ్ళయిన పిల్లె. యింకా కాపరానికి పంపలా యీ యేడాది చెరుక్కొట్టుడయిపోయినాక. కాసిని రాళ్ళు యెనకేసి సారెగాని అత్తోరింటికి పంపుగామను కున్నారు. యిక్కడ చెరుకు కొడుతూ వుండగా యెట్టా వోనం చేశాడో ఆపాలం ఆసామి కొడుకు. ఆ అమ్మాయిని లొంగదీసుకున్నాడు. వీళ్ళకి తెలియనే తెలియదు. చీటికి మాటకి పిల్చి ఆపని యీపని చేయించుకుంటూ వుండేవాడు. చిన్న పిల్ల అని పనులు చెపుతున్నాడేమో అనుకుని బేఫరవాగా వున్నారు. ఆకరికి కొంపమునిగింది. యిప్పుడా పిల్లకి మూడునెలల కడుపు. యెవరంటే దొరకొడుకని చెప్పింది. యింకేంచేస్తారు వాళ్ళు. యెవరిని అడిగితే యేమొస్తుంది."

సాధారణంగా యజమాని లక్షణాలేంటి? తన క్రింది తరగతులచేత తన ఇంట్లో దాసిగా పనిచేయించుకునేది మనం గమనిస్తుటాం. ఆధునిక కాలంలో కేవలం కింది వర్గాలు మాత్రమే కాదు. ఆర్థికంగా బలహీనంగా ఉన్న ప్రతి కుటుంబం ఏదో ఒక పని చేయడానికి ముందుంటారు. లేకపోతే బతుకుబండి ముందుకుపోదు. అలాంటి పనిచేయించుకున్న లక్షణాలు కల్గిన యాజమాని తానే మృగంగా ప్రవర్తిస్తే సామాన్యుని పరిస్థితి ఏమిటి? గిరిజన కుటుంబంతో వ్యవసాయ పనులు చేయించుకున్న దొర, దొర అనే ముసుగుతో దొర కొడుకు ప్రవర్తించిన విధానం వల్ల అమాయక గిరిజన స్త్రీ జీవితం బుగ్గిపాలైంది.లైంగిక దోపిడీకి గురైనా కూతురు తల్లిచేత రచయిత్రి "యెవరంటే దొరకొడుకని చెప్పింది. యింకేంచేస్తారు వాళ్ళు. యెవరిని అడిగితే యేమొస్తుంది." ఎంత బాధను దిగమింగుకుంటుందో అర్థమవుతుంది. ఇలాంటప్పుడు గిరిజన స్త్రీ ఒంటరిగా ఎక్కడికి వెళ్ళగలదు?వెళ్లలేదు.

'అడవి' నవలలో "అటునుండి చూపు పక్కకు తిప్పారు. తల్లి పక్కన బిడ్డకనిపించింది. వయసు పధ్నాలు గేళ్లు. ఇంకా పెద్దమనిషికాలేదు. పేరు మోతి. మోతి నిజంగా ముత్యంలాగా ఉంది. అడవిలో పూసిన దిరిశెన పూవులాగుంది. తేనెలో ముంచిన ఇప్పపూవ్వులా ఉంది. మోతి భయంభయంగా సేరేదార్ వైపు చూసింది. కళ్ళను కప్పేస్తున్న జులపాలు, పాములనే కరిచి చంపే గద్దలాంటి ముక్కు, సారా కంపు, అన్నిటికీ మించి వాళ్ళ అయ్య రక్తంతో తడిసిన బూటుకాళ్ళు. భయంభయంగా చూస్తున్న మోతి చేయిని చటుక్కున అందుకున్నాడు సేరేదార్. గారగార ఈడ్చుకుంటూ పంతులు పట్వారి దివాన్‌ఖానా లోకి ఈడ్చుకుపోయాడు. అది చూసి నలుగురు కొలాములు ధైర్యంతో ముందుకొచ్చారు,సేరేదార్ లోపలినుండి గది తలుపు మూసుకున్నాడు. కొలాములు బలంగా తలుపులు తడుతున్నారు. ఉండీఉండీ తలుపులు ఒక్కసారిగా తెరుచుకున్నాయి. తెరుచుకున్న తలుపుల్లోంచి ముందు తుపాకి గొట్టం తర్వాత సేరేదార్ బయటకొచ్చాడు. 'లమ్డి కొడుకుల్లారా..మా మీదికే లేస్త్రరా. బగావత్ చెస్త్రాలా. పిట్టలను కాల్చినట్టు కాల్చిసంపుత. ఏమనుకుంటున్నారో...తెల్సిందా'! అంటూ తుపాకి చౌకిదార్‌కు ఇచ్చి..ఎవ్వడు ముందుకొచ్చినా కాల్సిపారేయ్ ముందు. మల్ల సంగతిమల్లజూసుకుందాం. అంటూ లోపలకు దూరి తలుపులేసుకున్నాడు....అర్థరాత్రి వరకు అలా కళ్ళు నిలేసి ఆగదివైపు అలా చూస్తూనే ఉన్నారు. అప్పుడు మెల్లగా తలుపులు తెరుచుకున్నాయి.

మోతి తూలుతు బయటకొచ్చింది. వెంటనే చౌకీదార్ తన బాధ్యత జవానుకు అప్పజెప్పి తను మోతీని తీసుకొని పక్కగదిలోకి దూరాడు. ఒకరి తరువాత ఒకరు...ముందు సేరేదార్ తర్వాత చౌకీదార్, మళ్ళీ జవాను, మళ్ళీ ఇంకో జవాను..ఒకరి తర్వాత ఒకరు తుపాకి తూటాను కొలాముల గుండెలకు గురిపెట్టి ఆ ముత్యంతో ఆడు కున్నారు. చూస్తుండగానే తెల్లవారిపోయింది. అటు ఈ ముత్యం నల్లబడిపోయింది. ఇటు చౌకీదార్ వెంట గది లోకి వెళ్ళిన మోతి మళ్ళీ లేచి నిలబడలేదు. ఇంకా సేరేదార్ లేవలేదు. అప్పటికే మోతీ ప్రాణం పోయింది."

పన్ను వసూలుకు వచ్చి, నచ్చిన తిండి తిని, నచ్చిన గిరిజన స్త్రీని అపహరించడమే అధికారులకు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన బాధ్యత? అందుకే కాబోలు గిరిజన స్త్రీలు ఇంతగా లైంగికంగా గురికావడం బహుశా ప్రాచీన కాలం, రాజుల కాలంలో కూడా లేకపోలేదు. మోతి ఇంకా పెద్దమనిషి కాలేని గిరిజన అమ్మాయి. ఆమెను సేరేదార్, చౌకీదార్, చివరికి జవాను కూడా ఆమెను అనుభవించి పూవ్వును రాల్చినట్టు మోతి జీవితంతో అడుకున్నారు. అందుకే గిరిజనులు అడవిలో క్రూరమృగాలన్నా భయపడరేమో, కానీ, ప్రభుత్వ అధికారులంటే, గిరిజనేతరులంటే ఆ జంతువుల కంటే ఎక్కువ భయపడ్తారు.

అధికార్లు గిరిజనులకు హైమన్‌డార్ఫ్ కంటే ఎక్కువ పరిచయమే. కానీ, అతడు గిరిజనులకు సేవ చేయడానికి వచ్చాడు. ఆ అధికారులు అతని కంటే ఎక్కువ సేవ చేయాలనే ఉద్దేశంతో ఆ ప్రాంతాలకు నియమించింది ప్రభుత్వం. వాళ్లు చేస్తున్న సేవ అందమైన గిరిజన స్త్రీలను చేరదీయడం. అందుకే అధికార్లు అంటే గిరిజనులకు భయం. గిరిజన స్త్రీ కొంత చదువుకుంటే కూడా లైంగిక బాధలు తప్పడం లేదు. మార్పు మంచిదే అని పెద్ద లన్నారు. కానీ, ఆ మార్పు గిరిజనుల పట్ల యమ పాశాలుగా మారుతుందని 'సరిహద్దు' నవల తెలుపు తుంది. ముందే చెప్పుకున్నట్టు గిరిజనులు ఆర్థికంగా ఎదిగినప్పుడే ఇటువంటి వాటిని నివారించడం సాధ్య మవుతుంది. అప్పటి వరకు ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే' అన్నట్టుగా ఉంది.

పేదవాడిగా పుట్టటం మనిషి చేసుకున్న పాపం కాదు. అలా అని ధనవంతుడుగా పుట్టటం మనిషి చేసుకున్న అదృష్టం కాదు. అవన్నీ కాలక్రమంలో కనుమరుగై పోతాయి. ఒక్కొక్కసారి పేదవాడే ధనవంతుడుగా మారడం ప్రకృతి భేదంలేని దాన్ని నిరూపిస్తుంది. కాబట్టి గిరిజనులు డబ్బులు లేక ఉన్నవాడి దగ్గర అప్పు తీసుకోవడమే గిరిజనుల చేసుకుంటున్న పాపం. దానివల్ల గిరిజన స్త్రీలు శీలాన్నే అమ్ముకొనే పరిస్థితి వస్తుందని వారికి తెలియదు. ఈ నవలలో వడ్డీ వ్యాపారి అప్పులుగా

డబ్బులిచ్చి, సమయానికి గిరిజనులు చెల్లించలేరని తెలిసే, గిరిజనులను మానసికంగా హింస పెట్టడం, చివరికి గిరిజన స్త్రీలను అపహరించడం జరుగుతుందని రచయిత గిరిజన పార్శ్వాలను బయటికి తీసాడు.

గిరిజన స్త్రీ- అమ్మకపు సరుకా?

ప్రాచీన సాహిత్యం కావచ్చు, ఆధునిక సాహిత్యం కావచ్చు. ఏదో ఒక రచనల్లో రచయితలు స్త్రీ గురించిన చర్చలాంటిది గానీ, స్త్రీని చిత్రించడం గాని జరుగు తుండేది. మన దేశంలోనే కాక ప్రపంచ దేశాల్లో స్త్రీకి ప్రాచీన కాలం నుండి, అంటే సుమారు వేదాల నుండి, పురాణాల నుండి నేటి వరకు స్త్రీ ప్రపంచానికి మూలమన్న విషయం ప్రకృతిలో ప్రతి ఒక్కరికి తెలుసు. జంతువులు, వివిధ పక్షులు కూడా తమ పుట్టుకకు తల్లిదండ్రి కారణ మన్న జ్ఞానం ఉంటుంది. కాని అవి వ్యక్తంచేయలేవు, మనుషులు వ్యక్తం చేస్తారు. వాటికీ, మనిషికి భేదం. మానవుడు మాత్రం అనాది కాలం నుండి స్త్రీ అంటే ఒక రకమైన గౌరవమిస్తూనే వచ్చారు. కొన్ని కాలాల్లో స్త్రీకి ఆదరణ తక్కువైనా, ఏనాడూ విస్మరించబడలేదన్న విషయాన్ని గ్రహించాలి.

'ఎల్లి' నవలలో గిరిజన స్త్రీ ఏ విధంగా ముడిసరుకుగా మారుతుందో, మార్చుతున్నారో రచయిత్రి యిలా వర్ణి స్తుంది. "మా బతుకులా యేముందమ్మగారూ యేదో పుట్టింటోళ్ళు వోలి పుచ్చుకుని వొకడికి అమ్మేసుకుంటారు. దానికి మనువని పెద్దపేరూ. యికాడిష్టం. మాలో ఆడదా నికి యిష్టమేముంది అమ్మగారూ. ఆడుయెవడికైనా అమ్మితే ఆడెమ్మట యెల్లిపోవాలి. యిష్టమున్నా లేక పోయినా గొడ్డులాగా, మొగుడు దిక్కుమాలిన సచ్చినోడైతే యింకొకణ్ణి మారు మనువు కట్టుకుందామన్నా ఆ మారు మనువోడు దొరకాలి. దొరికినా యీణ్ణి వొదిలి ఆడెమ్మట యెల్లాలంటే యీడిచ్చిన వోలంతా తిరిగి కట్టాలి. ఆ మారుమనువోడు ఆ డబ్బు కట్టలేక పోయాడనుకోండి యీడిదగ్గర పడుండాల్సిందే. మగోడికి యిష్టం లేకపోయిం దనుకోండి ఆడిష్టమొచ్చినోడికి అమ్ముకుంటాడు. ఆడెమ్మట యెల్లాలిసిందే ఆడదానికిష్టమున్నా లేక పోయినా. ఆడదానికిష్టం లేకపోతే మాలో మారుమనువు వున్నమాట నిజమే. యెవుడైనా డబ్బుపెట్టి కొనుక్కు నువోడు యీడికంటె మంచి సచ్చినోడని నమ్మకమేంటి. యేం బతుకులు మాయి"

గిరిజన కులాల్లో స్త్రీ పట్ల ఎటువంటి వ్యవస్థ నడుస్తోంది ఈ వర్ణనను బట్టి అర్థమవుతుంది. స్త్రీ అంటేనే ఒక వస్తువుగా వాడుకుంటున్నారనిపిస్తుంది. భర్తే స్త్రీని ముడి సరుకుగా అమ్ముకుంటున్న తీరుని ఎల్లి నవల ఎత్తి చూపింది. ఇటువంటి వ్యవస్థ ఉన్నంత వరకు గిరిజన స్త్రీకి స్వేచ్ఛ లభించదు. స్త్రీ పుట్టినప్పటినుండి ఒక వస్తువుగానే చెలామణి అవుతుంది. నేడు లంబాడీ కులాల్లో ఎక్కువగా పిల్లలను అమ్ముకుంటున్నారు. దానికి కారణం లంబాడీల ఆర్థిక పరిస్థితి ఒకటైతే, ఆడపిల్లలనే భయం మరొకటి. ఆడపిల్లలు పుడితే కట్నకానుకలు ఎక్కడినుండి తెచ్చేదనే ఆలోచన వల్ల పిల్లలను అమ్మడం ఎక్కువగా జరుగు తుంది. ఎక్కువ శాతం మాత్రం ఆర్థిక ఇబ్బందుల వల్ల అమ్ముతున్నట్టు వివిధ (తండా) గ్రామాలకు వెళ్ళినప్పుడు వివరించారు. స్వయంగా నేను గిరిజన కుటుంబం నుండి వచ్చినవాడ్ని. అందువల్ల కొన్ని విషయాల పై అవగాహన ఏర్పడింది. వరకట్నం దగ్గర నుండి పిల్లలను కనే దశ వరకు అనేక రకాలుగా స్త్రీ హింసించబడుతుంది. అందువల్ల ఆ విధానం పోవాలంటే గిరిజన స్త్రీలకు తక్షణంగా కావల్సిన పరికరం విద్య. దాని ద్వారా అంత తొందరగా నిర్మూలించకపోయినా కొంత వరకు న్యాయం జరుగు తుంది. అప్పుడే ఆర్థికంగా కొంత బలపడడానికి అవకాశం ఉంది.

ఉపయుక్త గ్రంథాలు :

1. అరుణ. 2001.ఎల్లి. న్యూ సెలబస్ ప్రచురణలు.
2. కత్తి పద్మారావు. దళిత దర్శనం. పుట:237. లోకాయుత ప్రచురణ

3. కేశవ రెడ్డి. 1993. చివరి గుడిసె. హైదరాబాద్: హైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్ట్.
4. దేశ్‌పాండే, వసంత్‌రావ్ . 1988. అడవి. చతుర ప్రచురణలు.
5. నారాయణ రెడ్డి, సి. 1977.ఆధునికాంధ్ర కవిత్వం - సంప్రదాయాలు - ప్రయోగాలు. హైదరాబాద్
6. రమేష్, జరుపుల. 2018. తెలుగు నవల - గిరిజన జీవిత చిత్రణ. ఆదిత్య ప్రచురణలు:ఖమ్మం.
7. శ్రీశ్రీ. 1950. మహాప్రస్థానం. హైదరాబాద్: విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్.
8. సాహు, అల్లం రాజయ్య.1983. కొమురం భీము. జోడెన్‌ఘాట్: ఆదివాసి ప్రచురణలు.
9. హస్నైన్,నదీం.1995. భారతీయ గిరిజనులు.హైదరాబాద్: ఓరియంట్ లాజ్మన్ లిమిటెడ్.

❀ ❀ ❀